

Терещенко Владислав Костянтинович

Факультет агробіологічний

<https://nubip.edu.ua/structure/abf>

Кафедра: Рослинництво

(<https://nubip.edu.ua/node/1234>)

Спеціальність: Агрономія

Освітня програма: Агрономія

Тема магістерської роботи: “СОРТОВІ

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОЇ”

Керівник:

Гончар Любов Миколаївна

ПУБЛІКАЦІЇ

Міністерство освіти та науки України
Національний Університет Біоресурсів і Природокористування України
СОРТОВІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОЇ
Виконавець: Терещенко В. К., ~~магістр 2-го року навчання~~ ~~на спеціальності~~ ~~Агрономія~~ Гончар Л.М., к. с.-г. н, доц.

Мета і завдання дослідження. Мета досліджень, оцінювати унікальні особливості росту, розвитку та формування продуктивності сортів сої залежно від удобрення та підживлення в умовах північного Лісостепу.
Для досягнення цієї мети передбачалося вирішення наступних завдань:
- обґрунтувати вплив сорту, різни мінерального удобрення, передпосівного ~~добрива~~ бактеріального препарату, ретт та розвитку рослини сої;
- провести оцінку показників індивідуальної продуктивності рослин, урожайності та якості насіння сортів сої різних груп дорівнює;
- визначити економічну і біологічну ефективність моделей технології вирощування сортів сої.

Об'єкт дослідження – процес росту й розвитку рослин і їх росту, формування і функціонування фотосинтетичного, симбіотичного апарату, продуктивності та якості насіння сої залежно від впливу біотичних факторів.

Предмет дослідження – сорти сої: скоростиглий Муза і скоростиглий Аріка, скоростиглий Голубка, удобрення, підживлення ~~(добрива)~~ ~~«Добриво»~~.

Методи дослідження. Польовий і посівний і лабораторний – для проведення фенологічних спостережень за фазою росту і розвитку рослин; вимірально-ваговий – для визначення біометричних показників розвитку рослин, стану листкової поверхні, маси сухої речовини, структури кріслової сої, дисперсійної, статистично-математичний – проведення дисперсійного аналізу та статистичної обробки даних для встановлення достовірності отриманих результатів дослідження; розрахунково-кореляційний – для встановлення економічної ефективності елементів технології вирощування сої.

Перший розділ роботи неабияк розкриває перспективи та проблеми виробництва сої. Проведено детальний аналіз досліджень вітчизняних та закордонних вчених, з питань оптимальної та удосконалення технології вирощування сої. У другому розділі розглянуто ґрунтово-кліматичних умов господарства в якому закладався польовий дослідження, а також представлено методику та схему проведення дослідів. Третій розділ містить результати досліджень особливостей формування фенологічних фаз росту та розвитку рослини сої залежно від внесення добрив та підживлення. У четвертому та п'ятому розділах наведено результати фотосинтетичної та симбіотичної продуктивності сої. Шостий етап містить результати урожайності сої. Завершальним етапом є економічна ефективність вирощування різних сортів сої за різного мінерального та органічного підживлення. На основі проведених досліджень зроблені пропозиції агрономів та рекомендації виробничому.

фактор А удобрєння	фактор В сорт
1. Без добрив (контроль) 2. N ₂ P ₂ K ₂ 3. N ₂ P ₂ K ₂ + «Добриво»	1. Муза (скоростиглий); 2. Аріка (скоростиглий) 3. Голубка (скоростиглий)

Урожайність насіння сої досліджуваних сортів залежно від внесення добрив та підживлення за 2024р., т/га

Варіант удобрення	Сорт		
	Муза	Аріка	Голубка
Контроль (без добрив)	2,64	2,42	2,94
N ₂ P ₂ K ₂	3,34	3,06	3,85
N ₂ P ₂ K ₂ + підживлення «Добриво»	3,60	3,82	4,41
НР _{0,5}	1,3	1,9	2,2

Густота рослин сортів сої залежно від підживлення була неоднаковою. Найвища густина рослин без підживлення – 63,8 шт/м², з внесеним добрив – 65,1 шт/м², з внесеним добрив та підживленням – 65,6 шт/м².
Висновок динаміки маси стебла рослини сої залежно від підживлення, а також її середньодобовий лінійний приріст показав, що лінійний ріст рослин сої залежно, як від ґрунтово-кліматичних умов, що мали місце упродовж вегетаційного періоду, так і від чинників, що були пов'язані з внесенням. Найвища маса рослин всіх сортів сої на контролі (без добрив) спостерігалася у фазі вегетативного буття. Вона становила 102-113 см. Найвищою масою рослини була у фазі вегетативного буття і становила від 23,3 до 25,1 см. На вершині зрізання НЗРФ050, без підживлення, вона становила – 24,3-26,0 см. Підживлення посіву сприяло збільшенню цих показників.

Вегетативний, сорти сої активно використовували і досягали максимуму у фазі квітучого буття. Порівняно з контролем (без добрив) вегетаційна маса зрізаних квіткових на 63,1 – 69,5%, з внесеним добрив на 62,4 – 67,8 і рослини. На вершині зрізання НЗРФ050 – підживленням на 63,6 – 94,9 і рослини.

Питаннями від стебла і до фазі квітучого буття листя поступово зростає, а у фазі фізіологічної стиглості листя зменшується у 2,5 – 4,0 рази. Це пов'язано з підживленням та внесенням листя виснажені процесу регуляції поживних речовин у процесі формування і накопичення насіння в бобі. Із досліджуваних сортів найбільш швидко на формування листкового апарату мали позитивний вплив на внесення добрив та НЗРФ050.

На варіанті, де добрива не вносили, буттями з'являлися у фазі другого трибачного листка, тоді як внесення НЗРФ050 сприяло процесу утворення буттями на 1 день, з внесеним НЗРФ050 – «Добриво» – на 2 дні. Внесення процесу утворення симбіотичного апарату показало, що на певному етапі організму сорту з наданням удобрення буттями відбувається їх відмирання. Малею настановили, що найбільш загальна кількість буттями на верхній системі рослини сорту Голубка (68,8 шт) сорту Муза (47,4 шт) сорту Аріка (44,4 шт) формувалася на початку фазі буття.

Результати досліджень підтверджують вплив факторів, що визначили в досліді, на основні елементи структури урожаю, зокрема кількість бобів на одній рослині, кількість насіння в бобі, масу насіння з рослини та масу 1000 насіння.
На варіанті з внесеним внесеним добривом приріст врожайності залежно від контролю в сортах Аріка та Муза сягнув 21%, в сорті Голубка 24%. Варіант з внесеним внесеним добрива та підживленням від маси сої приріст «Добриво» підвищення врожайності залежно від контролю сорту Голубка на 14%, сорту Аріка та Муза на 27%.
Розрахунок економічної ефективності вирощування сої сортів Муза, Аріка та Голубка показав, що приростом і економічно обґрунтованою системою застосування мінеральних добрив у технології вирощування культури є так, що вносимо внесеним НЗРФ050 в основне удобрення та підживлення «Добриво» від мас сої. На цих варіантах різнє, регуляційності виробництва насіння для сорту Муза становило – 170%, для сорту Аріка – 187%, а для сорту Голубка – 231%.

Динаміка виростання вегетативної маси рослин сої залежно від внесення добрив та підживлення 2024р.

Варіант удобрення	Муза				Аріка				Голубка			
	1*	2*	3*	4*	1	2	3	4	1	2	3	4
Без добрив (контроль)	8,5	24,3	38,9	76,6	7,1	22,5	49,1	77,4	8,0	26,1	50,1	76,5
N ₂ P ₂ K ₂	9,5	23,9	37,0	77,1	9,0	28,3	56,4	71,4	9,1	30,2	62,3	72,8
N ₂ P ₂ K ₂ + підживлення «Добриво»	8,5	26,5	54,5	72,1	7,8	27,3	60,7	98,7	8,3	28,0	68,9	103,2
НР _{0,5}	0,6	1,0	1,4	1,8	0,6	1,1	1,2	1,9	1,2	1,6	1,4	1,8

Примітка: 1* – фаза першого трибачного листка; 2* – фаза буття буття; 3* – фаза цвітіння; 4* – фаза квітучого буття.

РЕФЕРАТ

Перший розділ роботи поглиблено розкриває перспективи та проблеми виробництва сої. Проведено детальний аналіз досліджень вітчизняних та закордонних вчених, з питань оптимізації та удосконалення технології вирощування сої. У другому розділі розглянуті ґрунтово-кліматичних умов господарства в якому закладалися польові дослідження, а також приведено методику та схему проведення досліду. Третій розділ містить результати досліджень особливостей проходження фенологічних фаз росту та розвитку рослин сої залежно від внесення добрив та підживлення. У четвертому та п'ятому розділах наведено результати фотосинтетичної та симбіотичної продуктивності сої. Шостий етап містить результати урожайності сої. Завершальним етапом є економічна ефективність вирощування різних сортів сої за різного мінерального та органічного підживлення. На основі проведених досліджень зроблені ґрунтовані висновки та рекомендації виробництву.

ОСОБИСТІ ДОСЯГНЕННЯ

У 2023 році закінчив ОС Бакалавр по спеціальності Агрономія-201 у НУБіП України.

РЕЗЮМЕ

ДОСВІД РОБОТИ

Провідний агроном ННЦ “Інститут землеробства НААН”

2023 -

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

03041, Україна, м. Київ,
вул. Героїв Оборони, 15.

magystr_dep@nubip.edu.ua
<https://nubip.edu.ua/node/1027>